

על טבעה של הזמירה
(על קצה המזלצ*)

הקונסטרוקטיביזם טוען שהזמירה היא הידע. הזמירה אינה תהליך
סופי. אנו איך פעם לא נדע הכל. לא פעם אנו צריכים לשנות את
המבנים שלנו - את מבני הידע שלנו, את יש משהו שלא מסתדר או
מערער את הזמירה שקיימת אצלנו.

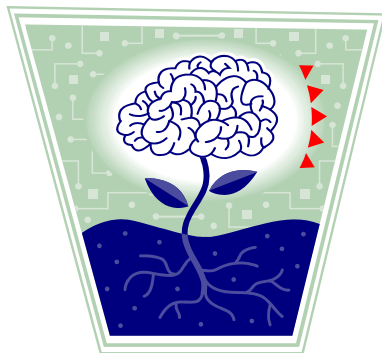

* סיכמה: רחלי יפה

מצאות וקונסטרקטיביזם:

- * ידיעותינו על המצאות הן אישיות וסובייקטיביות.
- * ידע אינו נפרד מידעה
- * דרך חוויותינו אנו מכשים את ידיעותינו על מושגים שונים, בונים להם מודלים התואמים את חוויותינו ובוחנים אותם לאור חוויות נוספות שלנו.
- * לא ניתן לטעון כי המודלים מהווים אחת מוחלטת.

מה זה אומר לגבי תהליכי הוראה ולמידה? מה שאני מלמדת את התלמיד זה בעצם "צריקה באוויר" של מידע ואצל כל ילד קורה משהו אחר במוח. מניסיוננו אנו יודעים שבממוצע אצל אנשים קורים תהליכים דומים - לא זהים. אך יחד עם זאת הטענה היא שהידע של א' שונה מזה של ב' כי הוא קשור בתהליכי הציבוד שקורים אצלו במוח, שקשור לדברים שכבר קיימים אצלו. ל"א פיסות המידע אינן הידע שיש לי. הידע הוא מאוד אישי הוא רק שלי.

קונסטרקטיביזם ולאידה:

* כל אחד מאתנו בונה באופן עצמאי את המשמעות לחוויות

אותן הוא חווה.

* בתהליך בניית המשמעות לחוויות מתבצע קישור של ידע

קיים, ושלנו מאמינים, לרציונות חדשים.

* ידע נבנה באופן עצמאי ע"י תיווך חברתי.

* ההבנות לאובסטים השונים הן אישיות מפני שתהליכי ההבניה

הם אישיים (למרות, שכאובן, קיימות הבנות משותפות).

למידה כשינוי תפיסתי

- * למידה כוללת, בין היתר, תהליכים בהם האדם משנה מושגים.
- * יש אינטראקציה בין מה שהתלמיד לומד בסביבת הלמידה הפורמאלית לבין הרעיונות והמושגים שהתלמיד מביע צמח לסביבה זו.

- * ע"פ Posner, Strike, Hewson & Gertzog (1982) כאשר הלומד נתקל בתופעה חדשה, הוא משתמש בתפיסה הקיימת אצלו כדי להתמודד עם התופעה החדשה – הטמעה (assimilation).

- * במידה שמערכת המושגים הקיימים לא מספיקה, אינה מאפשרת התמודדות עם התופעה, והתלמיד החליט להתמודד עמה, הוא חייב להחליף או לארגן מחדש את תפיסותיו, תהליך זה נקרא התאמה (Accommodation).

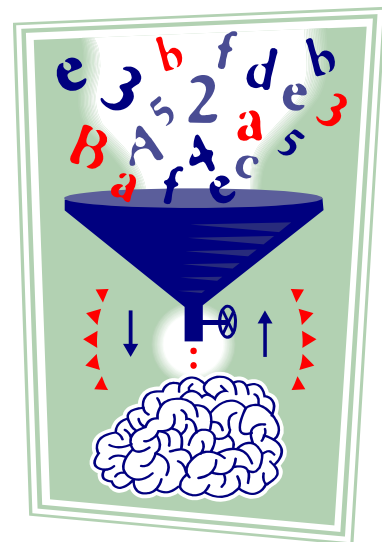
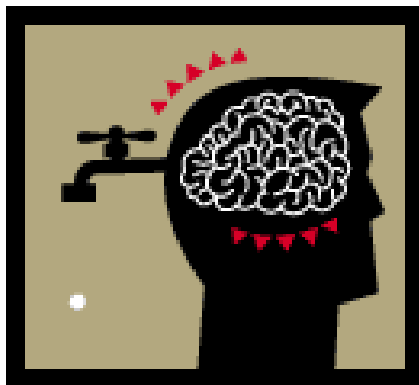
לתפיסות הקיימות אצל כל אדם לפני כל צניין ושינויים לא נכונות, ע"פ הידוע ומקובל היום, קוראים בספרות "תפיסות נאיביות" או "תפיסות מוטעות" (misconceptions). אילו הן תפיסות עיקריות מאוד, קשה מאוד להיפטר מהן. פעמים רבות התלמידים מפרשים את הצובדות הנראות לפי התפיסה הקיימת אצלם.

איק מתרחש תהליך של למידה דבר חדש או שונה, ע"פ הניסיון הקונסטרוקטיביסטי? בניית הידע הוא תהליך הדורש לעיתים ארגון מחדש שלו. תהליך הציבוד הוא תהליך ארוך מאוד.

פיאליה, מן ההוגים בעלי ההשפעה הרבה ביותר על הקונסטרוקטיביזם, הניח למסקנה בצבירתו המחקרית, שצריכת הידע היא תוצאה של כינון מבנים אישיים המתבצעים ע"י הלומד. הוא ראה בתודעה האנושית מערך דינמי של מבנים קונסטיטיוויים אשר מסייעים בידינו לתת מובן

למה שאנו תופסים. המורכבות האינטלקטואלית של מבנים אלה גדלה ככל שאנו בוגרים, מרבים בפעילות אומל"ן עם הצולט שאליו אנו מתוודעים, ורכשים ניסיון. התבטאות וניסיון הם המניחים את התשתית למבנים חדשים.

"הטמעה" = assimilation ו"התאמה" = accommodation - מושגים שנתבאר ע"י פיאז'ה, ובאים להסביר את הדרך בה אנו מתמודדים עם מידע הנקלט על ידנו. כשאני נתקלת בתופעה חדשה, אני מנסה להטמיע את התופעה החדשה במערכת המושגים שקיימת אצלי במוח, ל"א, להסביר את התופעה החדשה באמצעות מערכת המושגים הקיימת אצלי. אם לא הצלחתי אני צריכה לעשות תהליך אחר - התאמה, שפותרים הוא כואב, אני צריכה לעשות שינויים במערכת הקיימת אצלי - שינויים דרסטיים - לשנות ו/או להחליף ו/או לארגן מחדש את מערכת המושגים הקיימת אצלי.

קונסטרוקטיביזם והוראה

- * הוראה ואימון צריכים להיות נפרדים:
 - <== אימון - מטרתו ומיקודו בהתנהגות הילמד
 - <== הוראה - מטרתה ומיקודה בהבנת הילמד.
- * כיוון שידע הוא רשת של מבנים מושגיים הנבנה ע"י הילמד, הוא אינו ניתן להעברה באמצעות מילים (בלבד).
- * הוראה היא פעילות חברתית. למידה היא פעילות עצמית מתרחשת במרחב של התלמיד. לכן כדי לאפשר למידה, על המורה להיות מודע ולהתמחות מושגים הקיימים כבר אצל הילמד.

